

Особливої значущості набуває застосування отриманих знань в освітньому контексті. Формування мовної та цифрової грамотності, розвиток навичок ненасильницької комунікації, а також підвищення чутливості до мовних проявів агресії сприяють зниженню рівня токсичності в онлайн-взаємодії. Таким чином, системний опис мовних маркерів агресії та токсичного дискурсу є не лише теоретично важливим, а й має прикладну цінність для створення психологічно безпечного та етичного цифрового середовища.

Література

1. Андрущенко В. П., Кременя В. Г. *Цифрова трансформація освіти: виклики та перспективи*. Київ : Грамота, 2021. 256 с.
2. Бондаренко Л. І. *Мовна агресія в сучасному українському медіадискурсі*. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2020. 214 с.
3. Дворник М. С. *Психологія кібербулінгу: теоретичні та прикладні аспекти*. Київ : Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2021. 176 с.
4. Жовнір М. М. *Мова ворожнечі в інтернет-комунікації: лінгвістичний вимір*. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2020. 184 с.
5. Литвиненко О. О. *Цифрова комунікація та мовна поведінка молоді*. Київ : Освіта України, 2023. 220 с.
6. Мельник Н. І. *Лінгвістичні стратегії маніпуляції в соціальних мережах*. Львів : ПАІС, 2022. 205 с.
7. Шевченко Л. І. *Дискурс соціальних мереж: мовні та прагматичні особливості*. Київ : Видавництво КНУ, 2024. 212 с.

Л.А. Субота

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ У ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ

Дистанційне навчання є необхідним компонентом навчального процесу під час війни в Україні, основним способом здобуття знань іноземних студентів при виконанні самостійної роботи (СР). Її результативність безпосередньо залежить від якості педагогічної майстерності викладача і лінгвістичної адаптації здобувачів освіти. Для іноземного студента психолого-педагогічний процес стає досить складним, адже до загальних вимог навчання додаються стрес та мовна

адаптація. Важливо також враховувати інтереси іноземних студентів у контексті навчання СР, наявність достатніх лінгвістичних знань у них і фаховий супровід викладача, який намагається впоратися із мовними та психологічними бар'єрами навчаючих. Саме педагогічна майстерність викладача має бути націлена на подолання лінгвістичних труднощів, здатність адаптувати навчальні матеріали до рівня мовних можливостей іноземних студентів.

До критеріїв педагогічної майстерності викладача Л. Кайдалова, Н. Щокіна, Т. Вахрушева відносять гуманність, науковість, педагогічну доцільність, результативність, демократичність, творчість, оригінальність, що ґрунтуються на високому фаховому рівні педагога, його загальній культурі та педагогічному досвіді [1, С. 6].

Для досягнення максимальної ефективності поставлених цілей кафедра української мови НТУ «ХПІ» застосовує сучасні методи, інноваційні технології та підходи до активізації СР. Методи активізації СР враховують мовний бар'єр, різницю в освітніх системах різних країн, адапційний період учасників освітнього процесу. Під час дистанційного навчання доцільно використовувати: *кейс-метод* (Case study) — опис конкретної ситуації чи випадку у будь-якій сфері; *метод проектів* — засіб формування пізнавально творчих умінь студентів, самостійний пошук знань у розв'язанні практичних завдань; *гугл клас* (Google Classroom) — створення курсів, проведення онлайн-уроків, подача завдань та тестів, отримання зворотного зв'язку від студентів та оцінювання їхньої роботи.

Готовність іноземних студентів до самостійної роботи визначається: наявністю оптимальної мотивації для оволодіння українською мовою, вільним доступом до бібліотек, баз даних та програмного забезпечення, чітким критерієм оцінки та зворотним зв'язком від викладача.

Важливо пам'ятати, що у системі кредитних одиниць (ECTS) на самостійну роботу часто відводиться від 50% до 70% всього навчального навантаження. Це означає, що самостійна робота здобувача є ключовою частиною загального навчального процесу, основним засобом засвоєння навчального матеріалу, де іноземний студент формується як фахівець.

Для ефективної організації СР викладачу варто використовувати прості речення в інструкціях, навчати студентів плануванню свого часу, застосовувати різноманітні групові завдання, встановлювати реалістичні цілі у завданнях різного рівня складності, створювати ситуацію успіху, щоб підвищити внутрішню мотивацію у кожного студента, впевненість у собі та ефективність навчання.

І, нарешті, велике значення у дистанційному навчанні має чітка організація модульного контролю, результатів самостійної діяльності, оскільки він передбачає оцінювання знань іноземних студентів рейтинговим методом. Вважаємо цей метод перспективним, позаяк він дає можливість оцінювати знання студента на кожному етапі його роботи (у ході проходження кожного модуля і після його завершення). Самостійна позааудиторна робота студентів знаходиться у модулях, що оцінюються за бальною системою. З метою отримання додаткових балів студенти виконують творчу самостійну роботу: пошук джерел інформації, добір потрібної інформації в одному або кількох джерелах, орієнтація у відібраних чи рекомендованих публікаціях, комп'ютеризоване тестування, активне використання інформаційних технологій, що дозволяють студенту у зручний для нього час освоювати навчальний матеріал.

Безсумнівно, сучасні підходи та інноваційні технології у викладанні української мови, активізація самостійної роботи сприяють посиленню активності іноземних студентів у вивченні навчального матеріалу, підвищенню ефективності його засвоєння, розвитку вміння самостійно, систематично і методично правильно розширювати отримані знання, формуванню потреби в читанні літератури за спеціальністю.

Література

1. Кайдалова Л. Г., Щокіна Н. Б., Вахрушева Т. Ю. Педагогічна майстерність викладача: Навчальний посібник. Харків: Вид-во НФаУ, 2009. 140 с.